

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การวิจัยในเรื่องแนวทางในการพัฒนาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : กรณีศึกษาเขตการเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งรวมทั้งแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนในเขตการเลือกตั้งเขตที่ 3 จังหวัดสงขลา ให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย โดยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยขั้นต้นแรก โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากประชากรในเขตการเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดสงขลาทั้งหมด 110,150 คน จากนั้นจึงใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อจัดทำเป็นแนวทางในการพัฒนา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของตัวแทนที่ตอบแบบสอบถาม

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มีสัดส่วนของเพศชายและเพศหญิงที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ เพศชายจะมีจำนวนผู้ตอบมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อยโดยจะเป็นเพศชาย 204 คน (ร้อยละ 51.0) ส่วนเพศหญิง 196 คน (ร้อยละ 49.0) อายุต่ำสุด จะอยู่ที่ 19-39 ปี และ อายุสูงสุดจะอยู่ที่ 70 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษา ปวส., ปกศ.สูง-ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 233 คน (ร้อยละ 58.3) รองลงมาคือ ม.ต้น-ม.ปลาย และ ปวช. จำนวน 93 คน (ร้อยละ 23.3) อ่านออกเขียนได้-ป.6 จำนวน 74 คน (ร้อยละ 18.5) จากที่ได้พิจารณาข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาเรื่องสถานภาพของบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่แต่งงานอยู่ด้วยกันนั้นมีสัดส่วนต่อจำนวนตัวอย่างมากที่สุด กล่าวคือมีกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ด้วยกันจำนวน 222 คน (ร้อยละ 55.5) รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสถานะโสด จำนวน 175 คน (ร้อยละ 43.8)

จากที่ได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อาชีพที่กลุ่มตัวอย่างระบุมากที่สุดคือรับราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 158 คน (ร้อยละ 39.5) เกษตรกรและค้าขาย จำนวน 101 คน (ร้อยละ 25.3) รับจ้าง, กรรมกร และอื่นๆ จำนวน 92 คน (ร้อยละ 23.0) ผู้ประกอบอาชีพและอาชีพอิสระ จำนวน 49 คน (ร้อยละ 12.3) สำหรับผู้ที่มีรายได้ในช่วง 6,501-15,000 บาท นั้น จะเป็นช่วงรายได้ที่มีปริมาณมากที่สุดคือจำนวน 140 คน (ร้อยละ 48.5) ระดับรายได้ตั้งแต่ 1,500-6,500 บาท จำนวน 144 คน (ร้อยละ 36.0) ระดับรายได้ตั้งแต่ 15,001-20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 62 คน (ร้อยละ 15.5)

5.1.2 ลักษณะทั่วไปของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง

1) พฤติกรรมการเลือกตั้งทางด้านจิตวิทยาทางการเมือง

จากการศึกษาในเรื่องจำนวนครั้งของผู้ที่ไปเลือกตั้ง ส.ส. ทั้ง 3 ครั้งที่ผ่านมา พบว่า มีถึงร้อยละ 65.8 ที่ไปใช้สิทธิครบทั้ง 3 ครั้ง ด้านสาเหตุของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ไปเลือกตั้ง พบว่า ร้อยละ 66.15 ตอบว่าติดธุระจำเป็นและไม่ชอบผู้สมัคร รองลงมาคือ ป่วยและคิดว่าเสียเวลา ร้อยละ 22.22

อย่างไรก็ตามเมื่อทำการพิจารณาถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างออกไปใช้สิทธิพบว่า ร้อยละ 56.0 ไปใช้สิทธิเพียงเพราะกลัวเสียสิทธิ รองลงมาคือถือว่าเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย ร้อยละ 31.2

สำหรับการศึกษาในเรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจเลือก ส.ส. พบว่า ร้อยละ 64.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จะตอบว่าใช้เวลาในการตัดสินใจ 1 สัปดาห์หรือนานกว่านั้น เมื่อกลับมาดูรายละเอียดของเหตุผลของการใช้หลักเกณฑ์ในการเลือก ส.ส. จะพบว่า ร้อยละ 34.2 จะให้ความสำคัญกับการตัดสินใจเอง โดยไม่คำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ สำหรับผู้ที่ไม่ลงคะแนนเสียงให้กับ ส.ส. โดยคำนึงถึงนโยบายของพรรคและ ส.ส. เป็นสำคัญ จะอยู่ที่ร้อยละ 50.9

ในการศึกษาเรื่องการเลือกผู้สมัครทั้งจากระบบแบ่งเขตและระบบบัญชีรายชื่อ นั้น พบว่า ร้อยละ 78.3 จะเลือก ส.ส. ทั้งระบบแบ่งเขตและบัญชีรายชื่อพรรคเดียวกันสอดคล้องกับการคำนึงถึงตัวผู้สมัครและพรรคพอๆ กัน ร้อยละ 46.7

สำหรับการศึกษาในเรื่องทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการทำงานของ ส.ส. พบว่า ร้อยละ 47.2 ตอบว่าไม่ค่อยตรงกับความต้องการ และบทบาทหน้าที่ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ ส.ส. ปฏิบัติคือ ต้องการให้ ส.ส. เป็นปากเป็นเสียงแทนตนเองในท้องถิ่นร้อยละ 82.5

ด้านลักษณะหัวหน้าพรรคที่ประชาชนชื่นชอบและส่งผลต่อการลงคะแนนเสียง พบว่า ความเป็นผู้นำจะมีความสำคัญมากที่สุดคือร้อยละ 52.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2) พฤติกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง

จากการศึกษาถึง การพูดคุยทางการเมืองกับกลุ่มหรือบุคคลต่างๆ เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองและ/หรือการทำมาหากินของประชาชนหรือไม่ พบว่า ร้อยละ 67.0 ไม่มีการพูดคุย ถึงแม้จะมีระดับของผู้ที่ติดตามการหาเสียงบ้างเป็นบางครั้งมากถึงร้อยละ 72.5 แต่ระดับดังกล่าวน่าจะอยู่ที่การติดตามการหาเสียงจากโทรทัศน์ซึ่งมีระดับความสนใจถึงร้อยละ 55.0 ส่วนการติดตามการเคลื่อนไหวและข่าวคราวการเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างยังให้ความสำคัญกับโทรทัศน์เช่นกัน และจะมีระดับความสนใจที่มากถึงร้อยละ 73.1

สำหรับการศึกษาเรื่องการแจ้งเบาะแสการซื้อเสียงให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เมื่อทราบว่ามี การซื้อเสียงนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 70.5 ตอบว่าไม่แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพราะคิดว่าเสียเวลา อันดับต่อมาคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคงทำอะไรกับผู้กระทำผิดไม่ได้ร้อยละ 69.0 เช่นเดียวกับระดับความสนใจที่มีต่อกิจกรรมการหาเสียงเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่ จากการศึกษาพบว่าให้ความสนใจเพียงร้อยละ 32.0 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

5.2 การอภิปรายผล

ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตการเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดสงขลานั้น มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

5.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมทางด้านจิตวิทยาและสิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งในเขตการเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดสงขลา

1) พฤติกรรมทางด้านจิตวิทยาทางการเมือง

1. สาเหตุที่ไม่ไปเลือกตั้งครั้งใดครั้งหนึ่ง ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยผู้ที่มีระดับรายได้ 6,501-15,000 บาท จะให้ความสำคัญในประเด็น “ผู้สมัครไม่ค่อยตรงกับความต้องการ” มากที่สุดร้อยละ 56.2 รองลงมาคือ ไม่ทราบ/ไม่มีความคิดเห็น โดยผู้ที่มีระดับรายได้ 1,500-6,500 บาท จะให้ความสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 36.1 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ รุ่งวิสัย (2541 : 76) ที่ศึกษาเรื่ององค์การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอธิบายไว้ว่า การอ้างว่าติดธุระจำเป็น ถึงแม้จะเป็นธุระที่จำเป็นจริงๆ แต่ส่วนหนึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่าขาดความสนใจอย่างจริงจังทางการเมือง เพราะคิดว่าผู้สมัครหรือพรรคใดเข้าไปบริหารบ้านเมือง ภายหลังจากที่ได้รับการเลือกตั้งแล้ว ชีวิตผู้ลงคะแนนเสียงไม่เคยเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จะมีการเลือกตั้งหรือไม่มีการเลือกตั้งก็เท่าเดิมจึงไม่มีการลงคะแนนเสียง

2. ระยะเวลาในการตัดสินใจเลือก ส.ส. ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางด้าน อายุ สถานะภาพของบุคคล อาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุ 60-70 ปี จะให้ความสำคัญในประเด็น “ไม่เปลี่ยนใจที่จะไปลงคะแนนให้” มากที่สุด ร้อยละ 94.4 ส่วนระดับอายุ 40-59 ปี จะให้ความสำคัญร้อยละ 92.3 ส่วนสถานภาพของบุคคลพบว่า ผู้ที่มีสถานภาพแต่งงานอยู่ด้วยกันจะให้ความสำคัญในประเด็น “ตัดสินใจก่อนการเลือกตั้ง 1 สัปดาห์หรือนานกว่านั้น” มากที่สุด ร้อยละ 71.6 ส่วนผู้ที่มีสถานภาพโสดจะให้

ความสำคัญ ร้อยละ 55.4 ส่วนตัวแปรอาชีพ อาชีพรับราชการและวิสาหกิจจะให้ความสำคัญกับการตัดสินใจก่อนการเลือกตั้งนานถึง 1 สัปดาห์มากที่สุด ร้อยละ 70.9

3. การเปลี่ยนความคิดที่จะไม่ไปลงคะแนน ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางด้าน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุ 60-70 ปี จะให้ความสำคัญในประเด็น “ไม่เปลี่ยนใจ” มากที่สุด ร้อยละ 94.4 ส่วนผู้ที่มีการศึกษาอ่านออกเขียนได้-ป.6 จะให้ความสำคัญในประเด็น “ไม่เปลี่ยนใจ” มากที่สุด ร้อยละ 91.9 และผู้ที่ประกอบอาชีพ รับราชการและวิสาหกิจจะให้ความสำคัญในประเด็น “ไม่เปลี่ยนใจ” มากที่สุด ร้อยละ 91.1

4. การคำนึงถึงพรรคหรือผู้สมัครมากกว่ากัน ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางด้าน อายุ อาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุ 40-59 ปี จะให้ความสำคัญในประเด็น “คำนึงถึงพรรคและผู้สมัครพอๆ กัน” มากที่สุด ร้อยละ 53.8 ทั้งนี้จะเป็นกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรและค้าขาย ซึ่งจะให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าวมากกว่า ร้อยละ 53.5

5. ความต้องการในบทบาทหน้าที่ของ ส.ส. ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางด้าน เพศ อายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่าเพศหญิงจะให้ความสำคัญในประเด็น “เป็นปากเป็นเสียงของท้องถิ่น” มากที่สุด ร้อยละ 87.2 และสำหรับระดับอายุ 19-39 ปี จะให้ความสำคัญในประเด็น “เป็นปากเป็นเสียงของท้องถิ่น” มากที่สุด ร้อยละ 85.6

6. ความคิดเห็นในการปฏิบัติหน้าที่ ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางด้าน เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยเพศหญิงจะให้ความสำคัญในประเด็น “ส.ส.ปฏิบัติหน้าที่ไม่ค่อยตรงกับความต้องการ” มากที่สุด ร้อยละ 48.5 และผู้ที่มีสถานภาพโสดจะให้ความสำคัญในประเด็น “ส.ส.ปฏิบัติหน้าที่ไม่ค่อยตรงกับความต้องการ” มากที่สุด ร้อยละ 52.6 ระดับการศึกษาตั้งแต่ ปวส.-ปริญญาตรีขึ้นไป จะให้ความสำคัญในประเด็น “ส.ส.ปฏิบัติหน้าที่ไม่ค่อยตรงกับความต้องการ” มากที่สุด ร้อยละ 55.4 ระดับรายได้ 6,501-15,000 บาท จะให้ความสำคัญในประเด็น “ส.ส.ปฏิบัติหน้าที่ไม่ค่อยตรงกับความต้องการ” มากที่สุด ร้อยละ 56.2

เป็นที่น่าสังเกตว่าผลการศึกษาความต้องการในบทบาทหน้าที่ของ ส.ส. พบว่าไม่ค่อยตรงกับความต้องการ แต่จากผลการเลือกตั้งครั้งล่าสุด (ปี 2549) ส.ส. คนเดิมของพรรคประชาธิปัตย์ (นายวิรัตน์ กัลยาศิริ) ยังได้รับเลือกเข้ามาเป็นตัวแทนของเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดสงขลา เป็นครั้งที่ 2 ทำให้วิเคราะห์ได้ว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดมิได้อยู่ที่ความต้องการในบทบาท

หน้าที่ของ ส.ส. เพียงอย่างเดียวเท่านั้น และอาจจะไม่สำคัญเลยสำหรับการนำเอาปัจจัยนี้เข้ามาเป็น หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือก ส.ส. หลักเกณฑ์ที่ยังมีความสำคัญมากที่สุดน่าจะเป็น การพิจารณา จากพฤติกรรมของบุคคล (ไม่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่) ความเชื่อมั่นในความสามารถของพรรค และการให้ความนิยมในตัวหัวหน้าพรรค โดยเกิดจากความนิยมที่มีต่อหัวหน้าพรรคในด้านความ เป็นผู้นำถึงร้อยละ 65.8 ซึ่งน่าจะเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่สุด

2) พฤติกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง

1. การติดตามการหาเสียงเลือกตั้ง ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางด้าน เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยเพศหญิงจะให้ความสำคัญในประเด็น “ติดตามบ้างเป็นบางครั้ง” มากที่สุด ร้อยละ 81.9 อายุที่ให้ความสำคัญ มากที่สุดคือ 19-39 ปี สถานะภาพโสด ระดับการศึกษา ปวส.-ปริญญาตรีขึ้นไป อาชีพรับราชการและวิสาหกิจ รายได้ 15,001-20,001 บาท ขึ้นไป

2. การไปฟังผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้ง ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางด้าน เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยเพศชายให้ความสำคัญในประเด็น “ไปบ้างเป็นบางครั้ง” มากที่สุดร้อยละ 67.0 ส่วนระดับอายุที่ ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ 40-59 ปี ถึงร้อยละ 79.5 สถานภาพแต่งงานอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 73.8 ระดับการศึกษา ปวส.-ปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 76.4 อาชีพรับราชการและวิสาหกิจ ร้อยละ 80.4

3. การแจ้งหรือไม่แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเมื่อรู้ว่าการซื้อเสียง ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางด้านอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยตัวแปรอาชีพที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือเกษตรกรและค้าขาย ร้อยละ 79.2

จากผลการศึกษาสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ระดับความสนใจในเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านการแจ้งเบาะแส (โดยเฉพาะเพศหญิง) ยังเป็นปัญหาที่สำคัญและยากต่อการแก้ไข ถ้ามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งยังไม่ได้รับความไว้วางใจ การปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งยังไม่ได้รับความเชื่อใจ ปัญหาดังกล่าวจะวนเวียนกลับมาอย่างไม่รู้จักจบสิ้นอย่างแน่นอน

4. เหตุผลของการไม่แจ้งให้หน่วยงานทราบว่าการซื้อเสียง ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์กับตัวแปรทางด้าน ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สำหรับการแจ้งหรือไม่แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบนั้น ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่ง อันเกี่ยวข้องกับจิตสำนึกของประชาชนที่จะต้องรักษาและหวงแหนสิทธิของตนเองในด้านการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะเมื่อประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วม

ในการตรวจสอบการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งของผู้สมัครแล้ว การเข้ามาซื้อเสียงของผู้สมัคร จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่รู้จักหยุด ในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุการณ์ กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาโดยศึกษาถึงการแจ้งหรือไม่แจ้งให้ผู้ที่ เกี่ยวข้องทราบว่ามีการกระทำผิด มาเป็นเกณฑ์ในการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาพบว่า

ระดับการศึกษาที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ ปวส.-ปริญญาตรีขึ้นไป ใน ประเด็น “ไม่มีหลักประกันและเสียเวลาเพราะคิดว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถทำอะไร ผู้กระทำผิดได้” ร้อยละ 74.7 อาชีพที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือเกษตรกรและค้าขาย ร้อยละ 79.2 และอยู่ในระดับรายได้ตั้งแต่ 15,001-20,001 บาทขึ้นไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะบางประการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต การเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดสงขลา

5.3.1 ข้อเสนอแนะบางประการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกรณีการออกกฎหมายบังคับให้ประชาชนไปเลือกตั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าควรออกกฎหมาย บังคับให้ประชาชนไปเลือกตั้ง สำหรับกรณีการออกกฎหมายลงโทษหากผู้ที่กระทำผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้รุนแรงขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรมีบทลงโทษ ผู้กระทำผิดต่อ การเลือกตั้งให้รุนแรงขึ้น ต่อกรณีการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจติดตามและสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ส.ส. ให้เป็นไปโดยอิสระปราศจากการครอบงำจากนักการเมือง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อกรณีดังกล่าว ต่อกรณีการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนมีหน้าที่ในการตรวจสอบพฤติกรรมของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถามต่อกรณีการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอบัญชีทรัพย์สินที่มีอยู่ให้ประชาชนรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกรณีการมี หน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามสอดส่องดูแลพฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการเลือกตั้ง ให้มากกว่าเดิม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อกรณีดังกล่าว

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกรณีการมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตาม สอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งกับ ประชาชนให้มากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กรณีการเมืองครั้งที่ทำ หน้าที่ติดตามผลและสอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรวางตัวเป็นกลางและ ร่วมมือกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหาให้มากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อ กรณีดังกล่าว ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกรณีการให้ประชาชนมีบทบาทในการ ตรวจสอบการเลือกตั้งให้มากขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย ต่อกรณีการให้ประชาชน มีบทบาทในการตรวจสอบการเลือกตั้งให้มากขึ้น ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกรณีที่ ต้องการให้สื่อมีจิตสำนึกในการรณรงค์เรื่องการส่งเสริมการไปลงคะแนนเสียง และ วางตัวเป็น กลางมากขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกรณีการให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มกัน เพื่อเรียกร้องผลประโยชน์ที่มีต่อสาธารณะให้มากยิ่งขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อกรณีการให้สถานศึกษาเป็นแหล่งใน การอบรมบ่มเพาะความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นด้วย

5.3.2 แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต การเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดสงขลา

สำหรับการเลือกตั้งที่ผ่านมาของเขตการเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดสงขลา นั้น ถือว่าเป็น การเลือกตั้งที่ได้รับการจับตามองมากที่สุดเขตหนึ่งของจังหวัดและของประเทศ สาเหตุอัน เนื่องมาจากตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2548 เป็นต้นมา เขตการเลือกตั้งที่ 3 ผ่านการเลือกตั้งในวาระ สำคัญๆ ของพรรคการเมืองใหญ่หลายพรรค เช่น การเลือกตั้งซ่อมอันเนื่องมาจาก ส.ส. ของพรรค ประชาธิปัตย์คือ นาย ไพโร พัฒโน ลาออก ทำให้พรรคการเมืองใหญ่หลายพรรคมุ่งหวังที่จะเข้ามา ลงรับสมัครเลือกตั้งในเขตดังกล่าว ทำให้การแข่งขันเป็นไปอย่างรุนแรง และกล่าวกันว่า ผล การเลือกตั้งในเขต 3 จังหวัดสงขลา สามารถที่จะนำมาการันตีถึงความนิยมของพรรคต่างๆ ใน ภาคใต้ได้เป็นอย่างดีเลยทีเดียว อย่างไรก็ตามเมื่อมีการแข่งขันในเรื่องของการหาเสียงเลือกตั้ง สิ่ง ที่หนีไม่พ้นการแข่งขันนั้นก็คือ การทุจริตการเลือกตั้งในรูปแบบต่างๆ การใช้สื่อต่างๆ รูปแบบในการหาเสียงและสร้างกระแสเพื่อหวังผลในคะแนนเสียงของตน

จากการวิจัยดังกล่าวนอกเหนือจากการศึกษาปัจจัยบุคคลกับพฤติกรรมการเมืองที่ ก่อให้เกิดพฤติกรรมในการเลือกตั้งของประชาชนแล้ว ผู้วิจัยได้นำเอาหลักวิชาที่เกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแนวทางในการแก้ไข สำหรับแนวทางดังกล่าวมีหน่วยระบบทำงานเพื่อ

ใช้เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมกาเลือกตั้งที่ไม่เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดสงขลาประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์ด้วยกันคือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การผลักดันการจัดตั้งกลุ่มพรรค เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้ง และกลุ่มสอดส่องดูแล/ป้องปรามการทุจริตการเลือกตั้ง

วัตถุประสงค์ เพื่อจัดตั้งกลุ่มพรรคเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้ง และกลุ่มสอดส่องดูแล/ป้องปรามการทุจริตการเลือกตั้ง มีหน่วยระบบการทำงานเป็นขั้นตอน

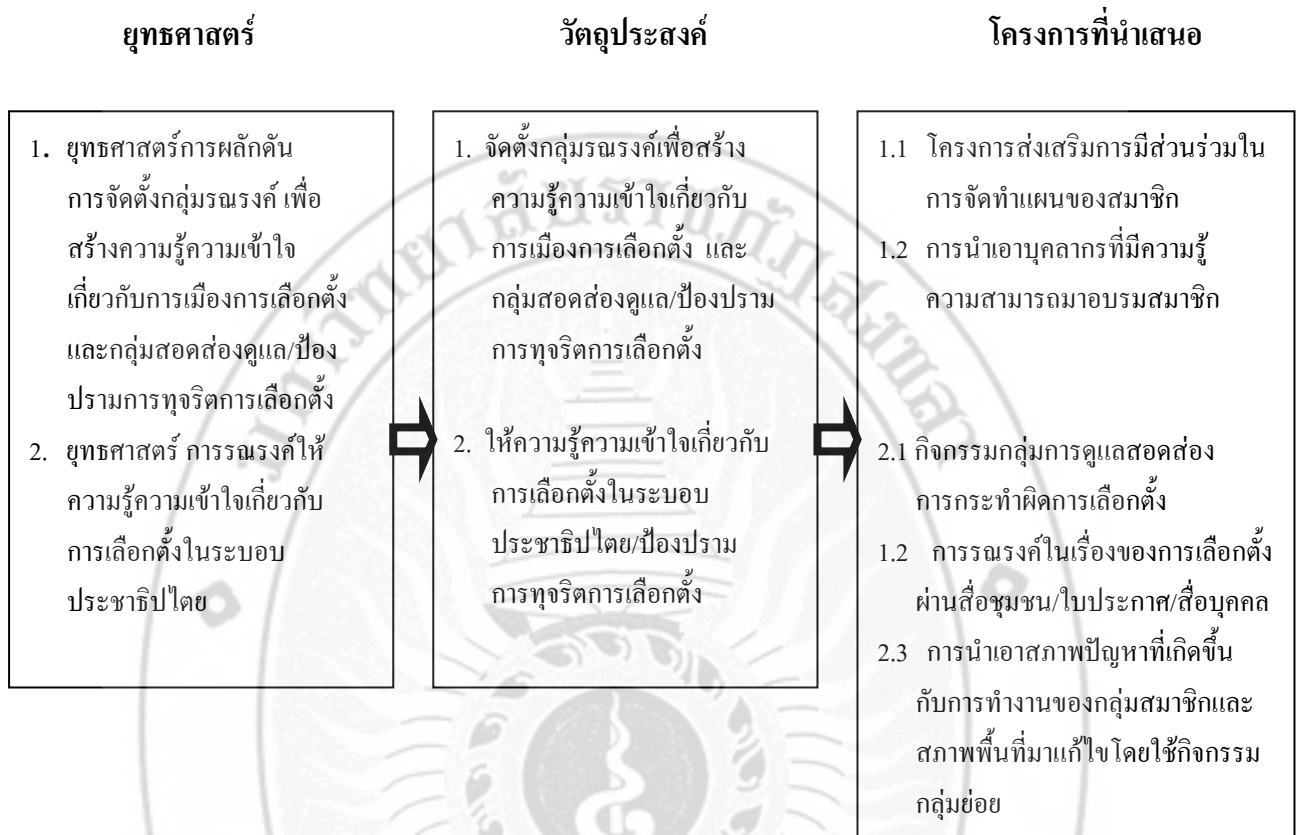
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระบบอบประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระบบอบประชาธิปไตย

แผนภาพที่ 5.1 แผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์และโครงการ

5.3.3 ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์

สำหรับข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการแก้ปัญหาพฤติกรรมเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่นั้น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเห็นการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์และยุติธรรมมากที่สุด ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้จิตสำนึกที่ดีของประชาชนและตัวชุมชนเองเป็นที่ตั้ง ส่วนข้อคิดเห็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง จากผลการศึกษาพบว่า การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้งต่อชุมชน เป็นประเด็นหลักที่สำคัญมากที่สุดที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการพัฒนาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือควรที่จะมีการรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่เขตการเลือกตั้งมีความเป็นกลางทางการเมืองมากขึ้น เพราะในปัจจุบันเมื่อมีการฝึกใฝ่ฝ่ายใด ทำให้เกิดการแตกแยกขึ้นภายในชุมชนเอง ส่วนการเสนอให้มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวพบว่า บุคลากรภายในท้องถิ่นเป็นกลุ่มบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุดในการทำหน้าที่ดูแล และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้น ส่วนประเด็นที่ส่งผลให้เกิดปัญหาการทุจริตเลือกตั้งมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคง

เห็นว่าความต้องการที่จะเป็น ส.ส. ของผู้สมัครเอง จะส่งผลให้เกิดภาวะการซื้อเสียง-ขายเสียง/ การข่มขู่ในรูปแบบต่างๆ ตามมาเพื่อที่จะให้ผู้มีสิทธิไปลงคะแนนเสียงให้ในที่สุด

จากข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ทำให้ผู้วิจัยพบว่า จิตสำนึกของตัวผู้สมัครและประชาชนในพื้นที่ที่สำคัญที่สุด ที่จะเป็นสิ่งบ่งชี้ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิดพฤติกรรมต่างๆ ตามมามากมาย เพราะฉะนั้นการวิจัยเพื่อศึกษาและพัฒนาจิตสำนึกหรือการบังคับให้ผู้สมัครและประชาชนในพื้นที่ให้เดินตามกรอบของกฎกติกาและข้อเสนอของสังคมน่าจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจิตวิทยา

1. การรณรงค์ให้ไปเลือกตั้งโดยการจุดประเด็นในเรื่องของการเสียสิทธิ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ส่งผลให้การไปลงคะแนนเสียงเพราะกลัวเสียสิทธิของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะมีมากขึ้นเรื่อยๆ ถ้าปล่อยให้ปรากฏการณ์อย่างนี้เกิดขึ้นโดยไม่มีการทำความเข้าใจหรือแก้ไข การไปลงคะแนนเสียงครั้งต่อไปของประชาชนจะคำนึงถึงแต่เรื่องการเสียสิทธิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง

2. สำหรับตัวเลขของผู้ไม่ไปใช้สิทธิโดยอ้างว่าคิดธุระจำเป็นนั้นสูงถึงร้อยละ 68.80 โดยผู้ที่มีการศึกษาในระดับ ป.ตรี จะให้ความสำคัญถึงร้อยละ 83.8 ซึ่งถือว่ามากและน่าเป็นห่วง เพราะฉะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจควรที่จะให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

3. จากการศึกษาพฤติกรรมเลือกตั้งของผู้มีสิทธิที่มีรายได้น้อย พบว่า มีแนวโน้มในการไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัคร โดยคำนึงถึงหรือให้ความสำคัญกับนายจ้างหรือหัวหน้าคะแนนจ่ายเงินให้จะมีมากขึ้น แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับระดับการทำงานของแต่ละคนว่ามีความมั่นคงแค่ไหน เพราะฉะนั้นการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้งควรจะให้ความสำคัญมากกว่าที่เป็นอยู่

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางการเมือง

สำหรับความสนใจในเรื่องของการเมืองการเลือกตั้งนั้น จากการศึกษาพบว่าเพศชายจะมีความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามการหาเสียงและการเลือกตั้งมากกว่าเพศหญิง เพราะฉะนั้นการดำเนินกิจกรรมใดๆ อันเกี่ยวข้องกับการเมือง ควรที่จะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเพศหญิงด้วย ซึ่งจะทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตการเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การใช้แบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการสอบถามโดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามหลากหลายและกระจายจนเกินไป ทำให้ไม่สามารถที่จะทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ในบางข้อคำถาม ดังนั้นควรมีการศึกษาในรูปแบบวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงกับกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจนที่สุด เพื่อประสิทธิภาพในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมทางด้านจิตวิทยาทางการเมืองและสิ่งแวดล้อมทางการเมือง

5.3.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานทางภาครัฐและเอกชน ควรที่จะให้ความสนใจในการณรงค์การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย และการป้องปรามผู้ที่กระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งให้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยอาจจะนำยุทธศาสตร์การผลักดันการจัดตั้งกลุ่มณรงค์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้ง และกลุ่มสอดส่องดูแล/ป้องปรามการทุจริตการเลือกตั้ง ร่วมกับยุทธศาสตร์การณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยมาใช้ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเลือกตั้งของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น
2. เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรสร้างความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความเชื่อใจ และเข้ามาร่วมทำกิจกรรมกับทางภาครัฐในกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมเลือกตั้ง